

28.7 Cryptomunten, supercomputers, blockchain, beurs

Blockchain is een werkwijze om via software een reeks aaneengeschakelde en niet meer te wijzigen datablokken in een netwerk van knooppunten aan elkaar te verbinden. De opgeslagen versleutelde gegevens vinden een toepassing bij verwerken van patiëntgegevens, auteursrechten, eigendommen, de oorsprong van materialen en historiek doorheen de keten van productie en levering ed.

De bekendste is Bitcoin (2009), waarvan de transacties en -handelingen veel rekenkracht vergen en samen al meer dan het totale stroomverbruik van een land als Zwitserland vergen.

FairCoin (2014) wil een gedecentraliseerde milieuvriendelijke munteenheid voor een eerlijke economie zijn.

Cryptogeld (crypto: geheim, versleuteld) is waarde in een digitale munteenheid die losstaat van een (nationale) bank, overheid of land. Daarom werden de munten als een soort vrijbuitersalternatief onthaald. Hun technologie-afhankelijkheid en enorme energieverbruik hebben dat idee de bodem ingeslagen. Ondertussen zijn er tientallen munten, miljarden gaan om, in een riskante, speculatieve en volatiele koers.

Flitshandelaren werken met supersnelle computers en algoritmes om in milliseconden winsten op de beurs binnen te rijden. Ze halen voordeel uit dure en zeer snelle glasvezelverbindingen naar beurscentra, en serverfarms die ze zo dicht mogelijk bij de beurs bouwen. Ze kunnen zo een fractie eerder beschikken over economische cijfers die beurskoersen aansturen, en winst maken door andere gebruikers net te snel af te zijn.

Wie veel kapitaal heeft om hardware, software en energie te betalen kan dus daarmee nog veel meer geld verdienen. Het heeft niets meer met handel of kennis te maken.

Speculerende grote hefboomfondsen krijgen in '20-'21 lik op stuk van een legertje Redditbeleggers die met een groot aantal leden hun aankopen coördineren om deze fondsen af te straffen met dezelfde tactieken die zij gebruiken.

Als je geld wil **lenen** voor een groter project moet je een ondernemings- en een financieel plan opstellen. Overweeg ook een **coöperatie**, en **fundraising**
<http://www.fundraisingday.be/nl/home> .)

<http://www.yellowwalnut.nl/blog/waar-moet-je-rekening-mee-houden-bij-het-starten-van-een-crowdfundingproject/>

Je kan zelf wereldwijd met een microfinanciering Kiva projecten (e.a.) steunen
(<http://www.kiva.org/>)

♪ Vanmorgen in de tuin kreeg ik een applausje. Van de klaproos.

Rentevrije lening aan organisaties met maatschappelijke meerwaarde
<http://www.rentevrij.be/>

Oikocredit, ASN Bank, Triodos Bank verstrekken **microkredieten**, kleine leningen aan voornamelijk kleine (vrouwelijke) ondernemers in ontwikkelingslanden <http://www.oikocredit.nl/>.

Voor sommige diensten geeft de overheid **subsidie**. Toegekend volgens reglementen. Laat er je initiatief of idee niet door bepalen of vervormen. Probeer het zonder, en zie het als een (altijd tijdelijk) extraatje.

Hoewel dat niet zo is, lijkt het alsof geld door nationale overheden wordt gemaakt en uitgegeven. Eigenlijk gaat het enkel om symbooltjes (fiche, jeton, briefje, cijfer) met de waarde die eraan gegeven en gehecht wordt. Er is ook **ander geld**:

Muntuit vzw is een Vlaamse socioculturele organisatie die gemeenschapsmunten als transitie naar een duurzame en participatieve samenleving promoot, adviseert en ontwikkelt. Er zijn vb. zorg-, wijk-, beleids-, dorps-, transitie- en circulaire munten.

L.E.T.S. : Local Exchange Trading System is een centraal beheerd ruil-netwerk om spullen, tijd, diensten en kennis uit te wisselen op vrijwillige basis. De **Lets** zijn de eenheden waardoor je niet meteen zelf een tegenprestatie moet leveren. <http://www.letsvlaanderen.be/Topmenu2011/FAQ/1Principesenfilosofie/tabid/2124/Default.aspx>

Voor bedrijven bestaat (bestond?) er ook een dergelijk **barter** systeem. <http://www.tradexchange.be/over-tradexchange/barter-organisatie/>

Er zijn in de lage landen al wat **zorgmunten** (bv. Troeven) in omloop die beogen bij te dragen tot meer sociale cohesie, empowerment van kwetsbare groepen en een zorgzame samenleving. Burgers worden hiermee beloond. Japan probeert met de Fureai kippu ('Zorgzame Relatiekaartjes') het probleem van een snel verouderende bevolking het hoofd te blijven bieden. Meer kennis en ervaring rond complementaire muntsystemen vind je bij <http://www.fairfin.be/muntuit>

Ook virtuele munten als de *bitcoin* worden steeds vaker gebruikt (door digifielen). Maar zijn in de praktijk (nog) te beperkt om echt bruikbaar te zijn.

Regionale munten zijn ook in opmars. Diverse gemeenten, diensten en instellingen maken hun eigen lokale ruil-eenheden, vaak ook inwisselbaar tegen harde euro's. Complementaire muntsystemen <http://www.fairfin.be/>

Tijdens de Depressie ('20-'30) werden **lokale munten** (geïnspireerd op het vrij-geld van Silvio Gesell, 1862-1930) de Wara (Duitsland) en in Worgl (Oostenrijk) zo efficiënt en succesvol dat ze door de overheid (via Centrale Banken) verboden werden. Waardoor er werkloosheid ontstond.

☞ Een grap is nooit vrijblijvend. Nigel Williams

... wat jullie 'geld' noemen de duivel des duivels is, de tiran der Fransen, de bron van alle kwaad, de vloek der zielen en het slachthuis der levenden. Denken dat je in het land van het geld kunt leven ...

Kondiaronk, Chief of the Native American Wendat at Michilimackinac (1649–1701)

Zonder geld

De Duitse Heidemarie Schwermer (1942) is leraar en psychotherapeute. In mei 1996 verkocht ze alles om geldloos te gaan leven. Ze schreef een boek: *'Een rijk leven zonder geld'*, en er werd een film gemaakt. Ze inspireerde vele anderen.

Op <http://geldloos.nl/> vind je info over manieren om met minder geld te leven. Sommigen proberen het *Eenjaartzondergeld.nl.*, zoals Carolien Hoogland. Of de Ierse zakenman Mark Boyl die zijn mooie huis verruilde hij voor een caravan. 'Ironisch genoeg ben ik nu gelukkiger dan ooit. Ik heb meer echte vrienden en ben de afgelopen vijftien maanden niet ziek geweest, ik voel me fitter dan ooit. Ik kom niets tekort. Het enige wat ik mis uit m'n vorige leven is stress, files en rekeningen.'

Zonder geld kan je ook dingen krijgen van de <http://www.sint-vincentiusvereniging.be/> e.a. caritatieve instellingen (en kloosters), geefplein, -winkel, of -kast, voedselbank, ..

Figuur 1
Voedselbank

In een <http://www.repaircafe.be/nl/> kan je gratis zelf je spullen herstellen onder begeleiding.

Een potluck 📖 is een etentje waarbij iedereen iets meebrengt, er zijn dus geen kosten aan.

In het Frans : repas-partage, auberge espagnole, buffet of souper canadien : iedereen brengt een eigen bijdrage mee aan het gemeenschappelijk buffet.

Walnoten, hazelnoten en kastanjes kan je vrij verzamelen. Ook voor ander fruit zijn er gratis verzamelmogelijkheden (👉 Zie Tuin). Nederland hangt vol:

<http://www.wildplukwijzer.nl/>

Of ga <http://oogstenzonderzaaien.nl/>

Of je helpt iemand zijn fruit plukken voor de helft van de opbrengst.

Verloren gelopen fruitbomen kan je met een plukstok van hun lasten bevrijden.

Dumpster diving 📖, (📖 <http://dumpsterdam.nl/>) is een modern benaming om geschikte spullen en voedsel uit een vuilbak (vaak van woningen) op te duikelen.

Er zijn in veel grote steden ook winkels die (bijna) vervallen voeding goedkoop verkopen, (<http://www.retaildetail.be/nl/belgie/food/item/17314-supermarkt-met-bijna-vervallen-producten-wil-naar-belgie%C3%AB>)

Of eethuizen die goedkope grondstoffen gebruiken (Lidl restaurant).

Couchsurfing (couchsurfing.org) laat je wereldwijd op de sofa slapen bij goede of geëngageerde zielen. (of <https://www.airbnb.nl/>)

Bij wwoof.org kan je wereldwijd vrijwillig halve dagen werken op biologische boerderijen tegen kost en inwoon.

In een kraakpand woon je gratis. ↪ Zie Wonen

✍ *Muntsmaak: smaak van kleingeld. Erno Sourbron*

In **Todmorden** (GB) beplanten vrijwilligers alle groene stadsparkjes met eetbare gewassen die door iedereen kunnen verzorgd en verbruikt worden. <http://www.incredible-edible-todmorden.co.uk/>

↪ Zie Tuin

♪ *'Is dit de rekening voor de herstelling, of een voorstel om uw zaak over te nemen?'*

Met weinig geld

Keikebo (Japan) was/is het dagelijks bijgehouden huishoudboekje waarin de gezinsuitgaven nauwgezet worden bijgehouden, en dat je dus helpt met besparen of minimalistisch te leven. Rubrieken zijn: survival (eten, (openbaar) vervoer en gezondheid), optioneel (kleding, etentje), cultureel, en extra (herstelling, geschenk).

Armen verenigen zich ook. Hebben eigen cafés en webstekjes om tips uit te wisselen. Voor daklozen is er(winter)opvang en soepbedeling.

In Seattle biedt ondernemende dakloze Mike Momany voor 2.000 dollar een cursus Dakloos leven aan. (Geen idee of er ooit iemand heeft ingeschreven.)

Poverello zorgt tijdelijk voor weinig geld voor warme maaltijden, propere kleding, onderdak. http://www.poverello.be/nl/kort/nlPov_kort.htm

Belangeloos helpen en klussen <https://www.facebook.com/groups/klushoek0548/>

Tweedehands- en Kringwinkels bieden spotgoedkoop gebruikte spullen aan (http://www.dekringwinkel.be/kw/home_1.aspx).

Used Products <http://www.usedproducts.nl/> 2 sell & 4 sale

Koop rechtstreeks bij de producent, zie bordjes langs de weg: scharreleieren, (kip), honing, fruit, aardappelen...

Voedseljutters 📖 verzamelen (zoals vroeger de arenlezers) oogstrestanten op het veld. Het is wel gebruikelijk om hierover afspraken te maken met de eigenaar.

Verenigingen en buurten organiseren zich om diensten, energie of goederen in bulk aan te kopen met volumekorting. **Samen aankoop** 📖 van vb. stookolie, elektriciteit, aardappel, isolatie,...).

Basisinkomen. 📖 Is een discussie, geen feit. Het geeft iedereen de kans een menswaardig bestaan te hebben en deel te nemen aan het maatschappelijke leven. En

dingen te doen die hijzij waardevol vindt, graag doet. (Werken hoort daar meestal ook bij.) <http://basicincome.be/nl/>
<http://www.banningpoverty.org/agisci-ora/italia/?lang=en>

Eten

Voedselbanken geven gratis ingezamelde (soms bijna vervallen) levensmiddelen aan wie het nodig heeft. <http://www.voedselbanken.be/bkaNL/bka2500N.htm>,
<http://www.voedselbankennederland.nl/>,

[http://www.restosducoeur.be/nl/de-resto-du-coeur/onze-diensten-zorgen o.a. voor maaltijden voor kansarmen.](http://www.restosducoeur.be/nl/de-resto-du-coeur/onze-diensten-zorgen-o.a.-voor-maaltijden-voor-kansarmen)

Koken met eten uit de **afvalcontainer** (van grootwarenhuizen) is de laatste tijd meermaals gedemonstreerd om aan te tonen dat we voortdurend nog perfect bruikbaar en goed voedsel ((over de 'versheidsdatum') weggooien als afval.
<http://dumpsterdam.nl/tag/koken-met-afval>

Hierdoor hebben ook winkels met **bijna vervallen voedsel** het levenslicht gezien.
<http://www.retaildetail.be/nl/belgie/food/item/17314-supermarkt-met-bijna-vervallen-producten-wil-naar-belgi%C3%AB>

Het **dorpsrestaurant** biedt één keer per week een laagdrempelige eetgelegenheid waar buurtgenoten eten voor een kleine bijdrage en elkaar ontmoeten. Er wordt ook gemikt op sociaal geïsoleerde inwoners. (En sociale tewerkstelling voor de keuken.)
http://www.vvsg.be/sociaal_beleid/Lokaal_Sociaal_Beleid/proactief_handelen/praktijk/methodieken/Pages/dorpsrestaurant.aspx

De Franse econoom Thomas Piketty lle waarschuwt ervoor dat politieke macht en rijkdom de komende jaren steeds meer in handen van een kleine groep extreem rijken komen.

*♪ Ik kan mij niet permitteren mijn tijd te verliezen met geld te verdienen.
Jean Louis Agassiz Zwitsers-Amerikaanse dierkundige en geoloog 1807-1873*

Op bijeenkomsten van Noord-Amerikaanse indianenstammen blufte rivaliserende leiders door rijkdommen te verkwisten. Slaven doodknuppelen, mega schranspartijen, voedsel en kostbare geschenken geven of vernielen hoorden allemaal bij een potlatch (taal: Chinook) om het prestige te verhogen. De Kelten kenden gelijkaardige gebruiken.

Graaiflatie: bedrijven verhogen hun prijzen (en winst) meer dan nodig is om gestegen kosten (inflatie) te compenseren.